

JHNY

TE-palvelut – Hankintasopimusklinikka

Julkisten hankintojen neuvontayksikkö
14.12.2023

Eeva-Riitta Högnäs ja Niina Ruuskanen

Agenda

- Johdatus aiheeseen
Niina Ruuskanen,
erityisasiantuntija
- Esimerkkitapauksia
sopimusten siirtämisestä
- Nousseita pohdintoja siirroista
- Mitä seuraavaksi?
Eeva-Riitta Högnäs, johtava
juristi

Mikä JHNY?

- Julkisten hankintojen neuvontayksikkö on työ- ja elinkeinoministeriön ja Suomen Kuntaliitto ry:n ylläpitämä yksikkö
  - Toimimme Kuntaliiton organisaatiossa
- Palvelumme tarkoituksena on:
  - Parantaa osaamista julkisissa hankintaprosesseissa,
  - Auttaa julkisiin hankintoihin liittyvän tiedon saannissa sekä
  - Edistää julkisiin hankintoihin liittyvää strategista ajattelua ja markkinoiden toimivuutta.
- Vakituinen henkilöstö: 4
- Palvelu on maksutonta

JHNY:n palvelut hankintayksiköille

- Yksikkö vastaa **sähköpostitse ja puhelimitse** hankintayksiköiden esittämiin kysymyksiin hankintalain tai siihen liittyvien lakien soveltamisesta.
- Neuvontayksikkö ylläpitää Suomen kattavinta maksutonta julkisten hankintojen tietopankkia **www.hankinnat.fi**
- Sähköinen **Hankintainfo-utiskirje**, jossa käsitellään ajankohtaisia julkisiin hankintoihin liittyviä asioita, n. 8-10 kpl/vuosi
- Maksuttomat tilaisuudet: Suuri **seminaari** 1 kpl/vuosi, **Case-keskiviikko** -lähettykset n. 2 kpl/vuosi, neuvontaklinikat n. 4-6 kpl/vuosi, miniseminaarit mm. Kuntamarkkinoilla
- Hankintoihin liittyviä **blogeja**

Tilaisuuden tarkoitus ja tavoitteet

- Tilaisuuden tarkoituksena on:
  - Taustoittaa hankintasopimusten siirtymistä ja siihen liittyviä kysymyksiä TE-palvelut 2024 -uudistuksessa
  - Taustoittaa hankintasopimusten siirtämisen juridisia reunaehtoja
  - Tarjota ratkaisumalleja/vaihtoehtoja sopimusten siirtotilanteisiin
- Ehdotetut mallit eivät ole viranomaisia velvoittavia tai ohjaavia, vaan viranomaiset ja toimittajat neuvottelevat sopimusten siirtymisen ehdot keskenään
- Tilaisuus painottuu hankintasopimusten siirron oikeudelliseen tarkasteluun, ei TE-palvelujen sisältöön/substanssiin liittyviin kysymyksiin

JHNY

Johdatus aiheeseen

Niina Ruuskanen, erityisasiantuntija

Hankintasopimusten siirtäminen

- Työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyy valtion työvoimaviranomaisilta kuntien työvoimaviranomaisille 1.1.2025
- Kunnille siirtyy myös hankintasopimuksia siirtyviin tehtäviin liittyen
  - ns. voimaanpanolain (383/2023) 10 §

10 § Sitovien sopimusten ja vastuiden siirtyminen

Työ- ja elinkeinotoimisto, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä kehittämis- ja hallintokeskus siirtävät työvoimaviranomaisille työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen liittyvät sopimukset 1 päivästä tammikuuta 2025. Jos sopimusta ei ole mahdollista siirtää tai jakaa, valtion ja työvoimaviranomaisten on sovittava sopimukseen liittyvien vastuiden siirtymisestä.

Työllisyysalueen käsite

- oikeushenkilö / hankintayksikkö

- **Työllisyysalue** on yhteistoiminta-alue, joka kuntien, joiden työvoiman määrä jää alle 20 000, tulee muodostaa yhdessä yhden tai useamman kunnan kanssa
- Työllisyysalue ei ole itsenäinen oikeushenkilö
  - Ns. vastuukuntamalliin pohjautuva työllisyysalue perustetaan kuntien yhteisellä sopimuksella ja aluetta hallinnoi vastuukunta, jonka hallintoon kuntien yhteinen toimielin kuuluu
  - Ao. yhteinen toimielin toimii hankintayksikkönä, kun se kilpailuttaa alueen työllisyysalueelle TE-palveluja tai alueen kunnille työllisyyspalvelujen tarvitsemia tarvikkeita
- Yksittäinen kunta ja kuntayhtymä ovat oikeushenkilöitä
- Kunta ja kuntayhtymä ovat myös hankintalain tarkoittamia hankintayksiköitä

Työvoimaviranomainen – määritelmä

- Ns. järjestämislain (380/2023) 3 §:n mukaan työvoimaviranomainen on se kunnan (tai kuntayhtymän) viranomainen, joka vastaa palveluiden järjestämisestä
- Käytännössä työvoimaviranomainen on:
  - Vastuukunta, joka järjestää useasta kunnasta muodostuneen työllisyysalueen palvelut, ja
  - Yksittäinen kunta, joka järjestää palvelut oman kunnan alueella yksin
- Työvoimaviranomainen on myös viranomainen, jolle toimivaltaa on siirretty kuntalain 54 §:n mukaisella sopimuksella eli toimivaltansa rajoissa työllisyysalueen yksittäinen kunta
- Kuntayhtymä on oma itsenäinen oikeushenkilönsä, ja voi siis olla myös työvoimaviranomainen

Hankinnat-työryhmä

- Osana TE-palvelut 2024 –uudistuksen valtakunnallista toimeenpanoa Hankinnat-työryhmä
- Hankinnat-työryhmä valmistelee ELY-keskuksille yhteisiä valtakunnallisia toimintamalleja
  - Käsittelyssä mm. TE-palveluhankintojen sopimusten siirtoon ja toimivaltuuksiin sekä yhteisiin käytäntöihin liittyvä asioita
- Työryhmässä sekä valtion että kuntien ja Kuntaliiton/JHNY:n edustus
- Myös kuntien kannattaa tutustua työryhmän toimintasuositukseen ja muihin aikaansaannoksiin
  - Saatavilla esim. TEM:n hankesivuilta:
<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM081:00/2022>

TE24 Hankinnat -työryhmän toimintasuositukset

Joulukuu 2022

- Palvelujen jatkuvuuden turvaaminen v. 2025 optioin
- Hankintasopimukseen sisällytettävät siirtolausekkeet
- Työllisyysmäärärahat v. 2024-2025

Kesäkuu 2023

- ELYjen mahdollisuudesta tehdä hankintasopimuksia v. 2025 jatkuvalla kaudella
- Suosituksia sopimusten siirtoneuvotteluista
- Suositus osiin jakamisesta kilpailutusvaiheessa
- Sopimusten siirtolausekkeet
- Liikesalaisuuksien huomioimisesta

Marraskuu 2023

- Yhteistyön roolista uudistuksen toimeenpanossa
- Suosituksia ja käytännön huomioita sopimusten kartoittamisesta ja työn resursoinnista
- Palvelujen hankkimisesta v. 2025 eteenpäin
- Toimintasuosituksen liitteellä huomioita mm. kuntien toimivaltuuksista ja in house -hankinnoista

Poimintoja Hankinnat-työryhmän 16.6.2023 toimintasuosituksesta

- Voimaanpanolain lähtökohta on, että hankintasopimukset siirtyvät; valtion työvoimaviranomainen voi kilpailuttaa hankinnan ja solmia hankintasopimuksen, joka jatkuu vuodelle 2025, jos se on hankittavan palvelun kannalta tarkoituksenmukaista.
  - Koska tarkoituksena on turvata siirtymävaihe, perussopimuskauden tulisi jatkua enintään vuoden 2025 loppuun saakka, ellei vastaanottavan kunnan/työllisyysalueen kanssa ole toisin sovittu.
- Palveluntuottajalta voidaan pyytää suostumus salassa pidettävien tietojen luovuttamiseen

Poimintoja Hankinnat-työryhmän 27.11.2023 toimintasuosituksesta

- TE-toimistojen ja ELY-keskusten kartoitettava potentiaalisesti siirtyvät hankintasopimukset, jotka siirtyvät
- Kunta voi tehdä hankintoja julkisista työvoimapalveluista jo ennen vuotta 2025. Kunnan kilpailuttamaan hankintasopimukseen perustuva julkisten työvoimapalveluiden tuottaminen voi kuitenkin alkaa vasta järjestämisvastuun siirtymisen jälkeen eli 1.1.2025.
- Yhteistyötä on tehtävä nykyisten ja tulevien työvoimaviranomaisten kesken ja avustettava toista viranomaista riippumatta siitä, mikä taho hoitaa kilpailutuksen ennen vuotta 2025.

JHNY

**Lähtökohtia ja
reunaehdoja
sopimussiirtoihin**

Peruslähtökohdat

- Sopimusten siirron osalta jokaista sopimusta tulee tarkastella erikseen
- Noudatettava sopimuksen ehtoja, huom. myös JYSE, JIT ym. yleiset ehdot
- Huomioitava, ettei yksipuolisia muutoksia voi sopimusoikeudellisesti lähtökohtaisesti tehdä, sopimuksessa on aina vähintään kaksi osapuolta
- Hankintalain (1397/2016) 136 §:n reunaehdot määrittävät hankintasopimuksen muuttamista
- Tarkastelussa huomioitava myös, onko kyseessä ylipäätään hankintalain soveltamisalaan kuuluva sopimus/järjestely

JYSE-ehtoista

- Isossa osassa siirtyvistä sopimuksista sovelletaan JYSE 2014 Palvelut -ehtoja, joiden mukaan mm.
  - 22.1 Palveluntuottajalla ei ole oikeutta ilman tilaajan suostumusta osaksikaan siirtää hankintasopimusta kolmannelle. Tilaajalla on oikeus siirtää hankintasopimus sellaiselle kolmannelle osapuolelle, jolle tilaajan tehtävät siirtyvät kokonaan tai osittain.
  - 22.2 Sopimusmuutokset on tehtävä kirjallisesti. Kirjallisiksi sopimusmuutoksiksi katsotaan myös sähköisessä muodossa tehdyt muutokset.
  - 22.3 Palvelua koskevista muutoksista ja niiden vaikutuksista palvelun suorittamisajankohtaan tai hintaan on sovittava kirjallisesti ennen toimenpiteisiin ryhtymistä.
  - 22.4 Jos hankintaan sisältyy optio, tilaaja päättää sen käyttämisestä. Optioon sovelletaan hankintasopimuksen ehtoja.
- Tarkistettava kuitenkin sopimuskohtaisesti, sovelletaanko JYSE-ehtoja ja onko niistä joltain osin poikettu

Hankintasopimusten muuttaminen

- Hankintalain 136 § sopimusten muuttamisesta sopimuskaudella: koskee EU-hankintoja sekä kynnysarvot ylittäviä sote- ja muita erityisiä palveluhankintoja ja käyttöoikeussopimuksia
- Sopimusten olennainen muuttaminen sopimuskaudella on lähtökohtaisesti kiellettyä
- Hankintasopimuksen merkittävä muuttamisen katsottu loukkaavan tarjouskilpailuun osallistuneiden yhdenvertaisen kohtelun periaatetta ja avoimuusperiaatetta

Hankintasopimuksen olennainen muutos

- Hankintalain 136 §:n 1 momentin mukaan olennaisena pidetään ainakin seuraavia muutoksia:
  - muutoksella otetaan käyttöön ehtoja, jotka, jos ne olisivat alun perin kuuluneet hankintamenettelyyn, olisivat mahdollistaneet muiden kuin alun perin valittujen ehdokkaiden osallistumisen menettelyyn tai muun kuin alun perin hyväksytyyn tarjouksen hyväksymisen tai jotka olisivat tuoneet hankintamenettelyyn lisää osallistujia
  - sopimuksesta tai puitejärjestelystä tulee muutoksen jälkeen taloudellisesti edullisempi sopimuskumppanille sellaisella tavalla, jota alkuperäisessä hankintasopimuksessa tai puitejärjestelyssä ei ollut määritetty
  - muutos laajentaa sopimuksen tai puitejärjestelyn soveltamisalaa huomattavasti
  - sopimuskumppani, jonka kanssa hankintayksikkö on alun perin tehnyt sopimuksen, korvataan uudella sopimuskumppanilla.

Sallitut sopimusmuutokset

- Hankintalain 136 §:n 2 momentissa säädetyissä tilanteissa muuttaminen on kuitenkin sallittua:
  - Sopimuksen alkuperäisiin, selkeisiin, täsmällisiin ja yksiselitteisiin ehtoihin perustuvat muutokset
  - Tarve lisätöille, eikä sopimuskumppanin vaihtaminen mahdollista (maks. 50 %/muutos + sopimusmuutosilmoitus)
  - Ennakoimattomiin olosuhteisiin perustuvat muutokset (maks. 50 %/muutos + sopimusmuutosilmoitus)
  - Sopimuskumppanin rakenteelliset muutokset, esim. yritysjärjestelyt
  - Vähäarvoinen muutos (maks. 10 %/15 % alkuperäisen sopimuksen arvosta + alittaa EU/liitteen E kynnysarvon, kumulatiivinen)

Lain vastaisesti muutettu sopimus

- Hankintasäännösten vastaisesti muutettu sopimus katsottu oikeuskäytännössä uuden sopimuksen tekemiseksi kilpailuttamatta (ns. laitton suorahankinta)
    - Suorahankintojen muutoksenhaku-aika maks. 6 kk sopimuksen tekemisestä
  - Hankintayksikkö voi lain nojalla irtisanoa hankintasopimuksen päättymään välittömästi, jos sopimukseen on tehty olennainen muutos (hankintalain 137 §)
  - Huomaa kynnysarvot
    - Liitteen E sote-palveluille 400 000 euroa
- Pääsääntöisesti uusi kilpailutus sopimuksesta muutetuin ehdoin

JHNY

Esimerkkitapauksia sopimusten siirtämisestä

Sopimushaasteita TE-uudistuksessa 1/2

- Sopimukset pitkälti yhden ELY-keskuksen toiminta-alueelleen kilpailuttamia – yhdelle ELY-keskusalueelle tulee jatkossa useita työvoimaviranomaisia, joille tehtävät ja siten sopimukset siirtyisivät
- Sopimuksen siirron edellytykset tulee arvioida nykyisten ja uusien työvoimaviranomaisten kesken
  - Uudet viranomaiset/työntekijät ei välttämättä vielä tiedossa
  - Työtä ei ole välttämättä vielä resursoitu riittävästi

Sopimushaasteita TE-uudistuksessa 2/2

- Siirtyvät sopimukset sisältävät liikesalaisuustietoja, joita ei saa luovuttaa – hankaloittaa sopimusten läpikäyntiä ja tiedonsiirtoa
- Sopimusten joukossa erilaisia sopimuksia, esim.
  - Useamman ELY-alueen yhteishankintoja
  - Erityyppisiä puitejärjestelyjä/dynaamisia hankintajärjestelmiä
  - Puitejärjestelyn perusteella tehtyjä hankintasopimuksia
- Yksi malli ei sovi joka tilanteeseen

Esimerkkitapausten läpikäyminen

- Kolme erilaista puitejärjestelyä
  - Kunkin puitejärjestelyn käytön ominaispiirteet
  - Kunkin sopimuksen siirtolausekkeet
- Paras arvauksemme sopimuksen siirrosta käytännössä
  - Sen juridinen tausta
  - Sen käytännön toteutus
- Lähtökohtana ratkaisuhaluus
- Sanamme ei ole laki, vaan tulkinta

Huomioitavaa puitejärjestelyistä

- Puitejärjestelyn perusteella ei voi tehdä hankintoja sen jälkeen, kun puitejärjestelyn enimmäismäärä/enimmäisarvo saavutetaan
- Puitejärjestelyssä mahdolliset mallit
  - Ostot suoraan valitulta toimittajalta/toimittajilta, jos kaikki ehdot vahvistettu
  - Kevennetty kilpailutus
  - Ns. hybridimalli
- Puitejärjestelyn enimmäiskesto on neljä vuotta. Puitejärjestelyn sisällä voi olla mahdollista tehdä hankintasopimuksia, joiden kesto voi olla pidempi kuin puitejärjestelyn kesto
- Hankintalain 136 § sovelletaan sekä hankintasopimuksen että puitejärjestelyn muutoksiin

Hankintalain kanta hankintayksikön muuttumiseen?

- Hankintalain 136 § tunnistaa tilanteen, jossa toimittaja muuttuu
  - Ei tunnista hankintayksikön muutosta
  - Hankintayksikön muutos sopimusehdoissa
    - Siirtyy ”kokonaan tai osittain”
    - Tietty tehtäväkokonaisuus siirtyy kunnille
- Hankintalaki on prosessilaki julkisten varojen käytöstä
  - Kaikki nyt keskusteltavat sopimukset on kilpailutettu ja kilpailuolosuhteet hyödynnetty sopimusten voimassaolon ajalle
  - Nähdäksemme olisi epätarkoituksenmukaista prosessilainsäädännön kannalta, että hankintayksikön muutos muodostaisi olennaisen muutoksen

JHNY

Puitejärjestely 1

Alle viikon kestävä
täydennyskoulutus

Puitejärjestely 1 lyhyesti

- Tilaaja: ELY-keskus
- Puitejärjestelyn käyttäjä: TE-toimisto
- Yhden toimittajan puitejärjestely
- Ostot tehdään suoraan toimittajalta
- Toteuttamispaikka useamman kunnan alueella, koulutukset yhdessä alueen kunnassa
- Sopimuskausi 1-12/23 + kaksi yhden vuoden mittaista optiota
- Opiskelijatyöpäivien määräksi arvioitu 3000

Muut toteutukseen liittyvät ehdot (1)

- Opiskelijavalinnan tekee TE-toimisto yhteistyössä palveluntuottajan kanssa. Arvioitu ryhmäkoko 20–25 opiskelijaa
- Aloituksia kerran kuukaudessa
- Hankintasopimuslaskujen liitteinä tulee toimittaa toteutumisasiaportti
- Koulutuksesta laskutetaan toteutuneiden opiskelijatyöpäivien mukaan kahden (2) kalenterikuukauden laskutuskausina, ellei yksittäisten ryhmien osalta ole toisin sovittu

Sopimuksen 1 siirto tai muuttaminen 1/2

- JYSE Palvelut -ehdot soveltuvat
- 16 Sopimuksen päättäminen erityistilanteissa

JYSE 2014 palvelun sopimusehtojen lisäksi tilaajalla on oikeus irtisanoa sopimus kolmen (3) kuukauden irtisanomisajalla, mikäli tilaajan tai sopimuksen käyttäjän organisaatiot ja tehtävät, niitä ohjaavat lainsäädäntö tai määrärahat, asiakasmäärät tai muut olosuhteet muuttuvat olennaisesti.

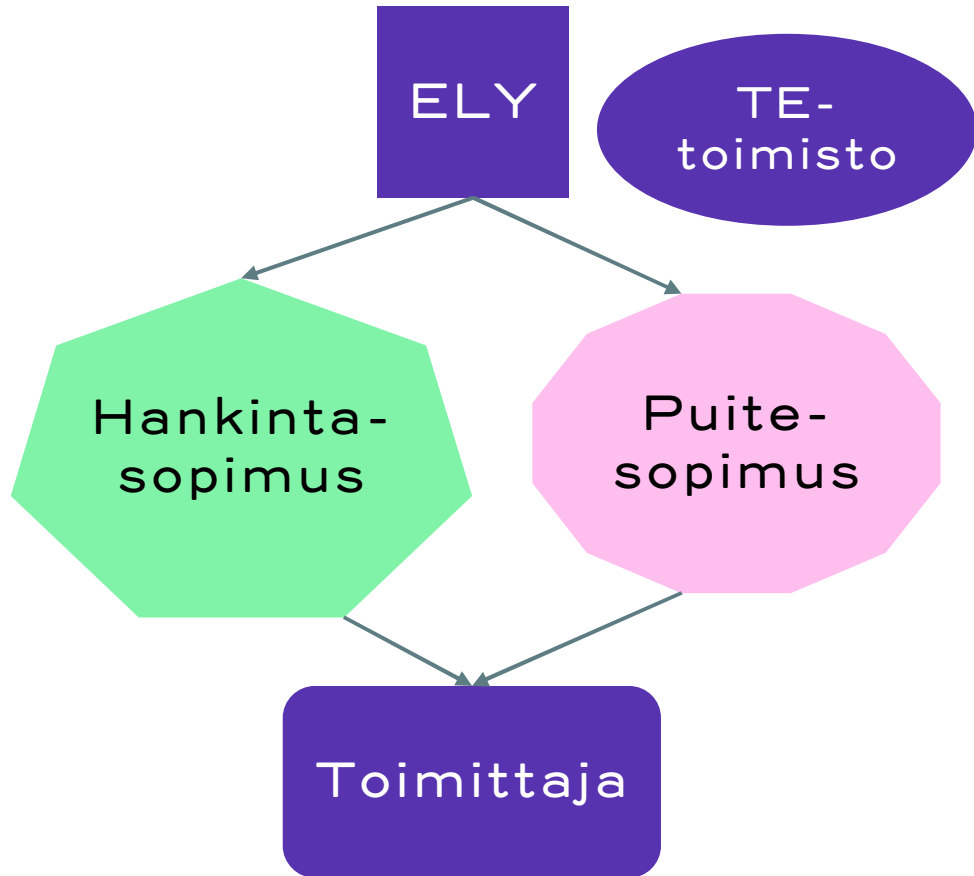
Sopimuksen 1 siirto tai muuttaminen 2/2

- 18 Sopimuksen muuttaminen

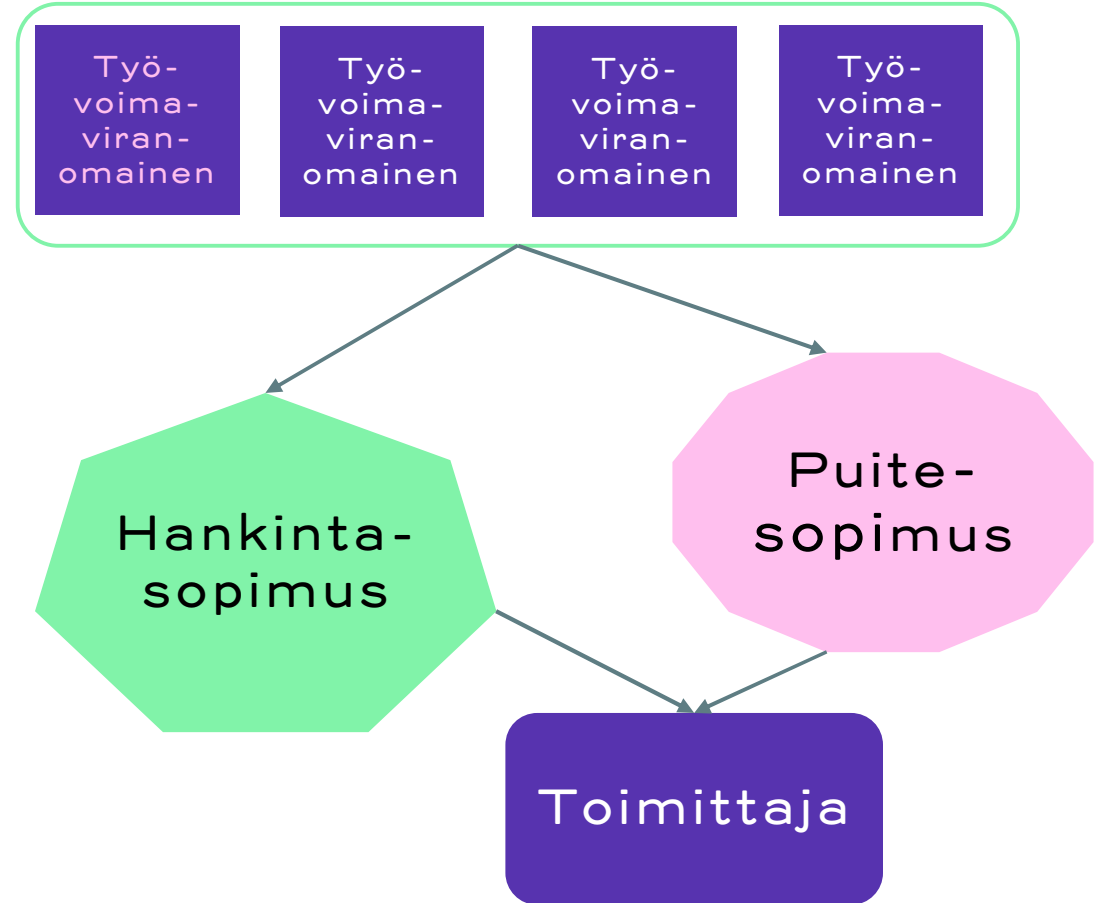
JYSE Palvelut 2014 sopimusehtojen kohdan 22 sopimusten muuttamista koskevien ehtojen lisäksi sovitaan seuraavaa: Jos lainsäädäntö, viranomais määräykset tai -ohjeistukset taikka olosuhteet muuttuvat sillä tavoin, että muutoksilla on olennaista vaikutusta sopijapuolen velvollisuuksiin, sopijapuolet sitoutuvat neuvottelemaan olosuhteiden muutoksen vaikutuksesta sopimuksen ehtoihin.

Miten puitejärjestely 1 siirtyisi?

Nyt

1.1.2025

Voiko näin tehdä?

Juridiikka (1)

- Sopimuksen siirtäminen mahdollista sopimusehtojen mukaan
  - Hallinnoija voisi seurata kokonaiskäyttöä yhteisraporteista, mahdollisesti yhdessä toimittajan kanssa
- Hankintalain näkökulmasta emme pidä siirtoa ongelmallisena

Voiko näin tehdä?

Käytäntö (1)

- Sopimuksen käyttö mahdollista koko työllisyysalueelle
  - Sopimuksesta usean hankintayksikön ”yhteishankintasopimus”
  - Kaikki saavat omat sopimuskopionsa, volyymia ei jaeta
- Toimittajan koordinaatiotehtävä uutena ”lisähankintana” sopimukseen
  - Ei nähdäksemme olennainen sopimusmuutos, jos mahdolliset palvelu- tms. lisämaksut ovat vähäisiä
  - Työvoimaviranomaiset ilmoittavat toimittajalle koulutukseen tulijat
  - Toimittaja käynnistää koulutukset määrän täytyttyä
  - Toimittaja voisi raportoida yhdellä raportilla
    - Työvoimaviranomaiset poimivat omat tietonsa ja tarkistavat
    - Hallinnoija seuraa kokonaisuutta
  - Toimittaja laskuttaa kutakin työvoimaviranomaista erikseen

JHNY

Puitejärjestely 2

Työnhakuvalmennus

Puitejärjestely 2 lyhyesti

- Tilaaja: ELY-keskus
- Käyttäjä: TE-toimisto
- Puitejärjestely jaettu kolmeen osakokonaisuuteen, jokaisessa yksi toimittaja
- Osakokonaisuudet toteutuspaikan mukaan alueellisesti
- Palvelun määrä 300–450 asiakasta osakokonaisuudesta riippuen
- Sopimuskausi 5/22-12/23 + kaksi samanlaista optiokautta

Muut toteutukseen liittyvät ehdot (2)

- Tilaajan asiantuntija sopii asiakkaan kanssa palveluun osallistumisesta ja tekee tilauksen palveluun. Palveluntuottaja on viiden päivän sisällä tilauksen saapumisesta yhteydessä asiakkaaseen
- Palveluntuottajalla velvollisuus aloittaa ryhmä, kun ilmoitettu vähintään 8 asiakasta
- Palveluntuottajalta edellytetään asiakaskohtaista seurantaa ja raportointia tilaajalle.
- Palveluntuottaja laskuttaa kuukausittain koulutuksista toteuman mukaan. Palveluntuottaja toimittaa suoritteet tilaajalle tarkistettavaksi, joka hyväksyy laskun ja ilmoittaa tästä palveluntuottajalle.

Sopimuksen 2 siirto tai muuttaminen 1/3

3. Sopimuksen kohde

”Hallitus linjasi kevään 2021 puoliväliriihessä TE-palveluiden siirrosta paikallistasolle. Linjauksen mukaan pääosa nykyisin TE-toimistojen vastuulla olevista henkilöasiakas-, työnantaja- ja yrityspalveluista siirtyisi kuntien vastuulle vuonna 2024. Näiden palvelujen hankintatehtävät siirtyisivät myös ELY-keskuksilta kunnille. Kunnille palveluiden järjestämismvastuu siirtyisi vuoden 2024 aikana. TE-palvelujen siirtoa koskevaa hallituksen esitystä ei ole vielä annettu eduskunnalle.”

Sopimuksen 2 siirto tai muuttaminen 2/3

- JYSE Palvelut -ehdot soveltuvat
  - 17 Sopimuksen päättäminen erityistilanteissa
- ”JYSE 2014 palvelun sopimusehtojen lisäksi tilaajalla on oikeus irtisanoa sopimus kolmen (3) kuukauden irtisanomisajalla, mikäli tilaajan tai sopimuksen käyttäjän organisaatiot ja tehtävät, niitä ohjaavat lainsäädäntö tai määrärahat, asiakasmäärät tai muut olosuhteet muuttuvat olennaisesti.”

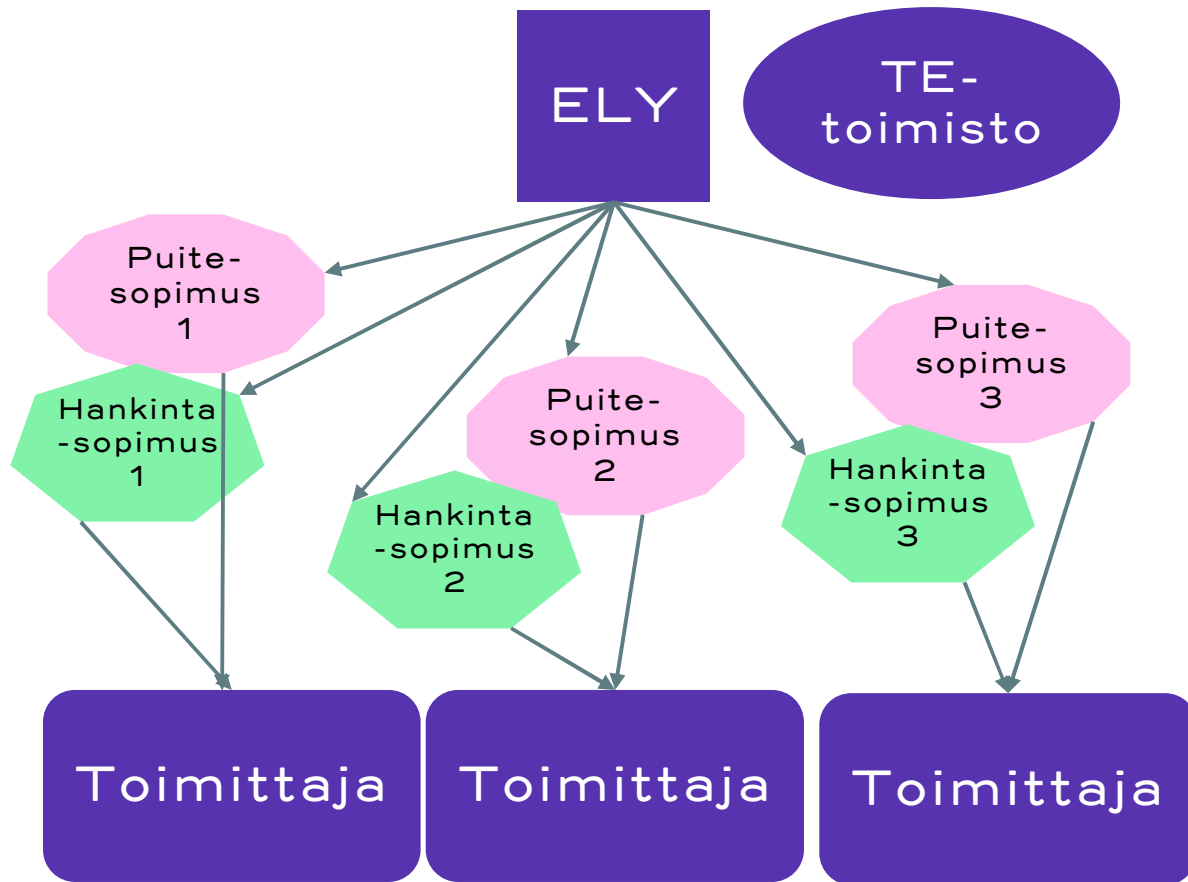
Sopimuksen 2 siirto tai muuttaminen 3/3

- 19 Sopimuksen muuttaminen

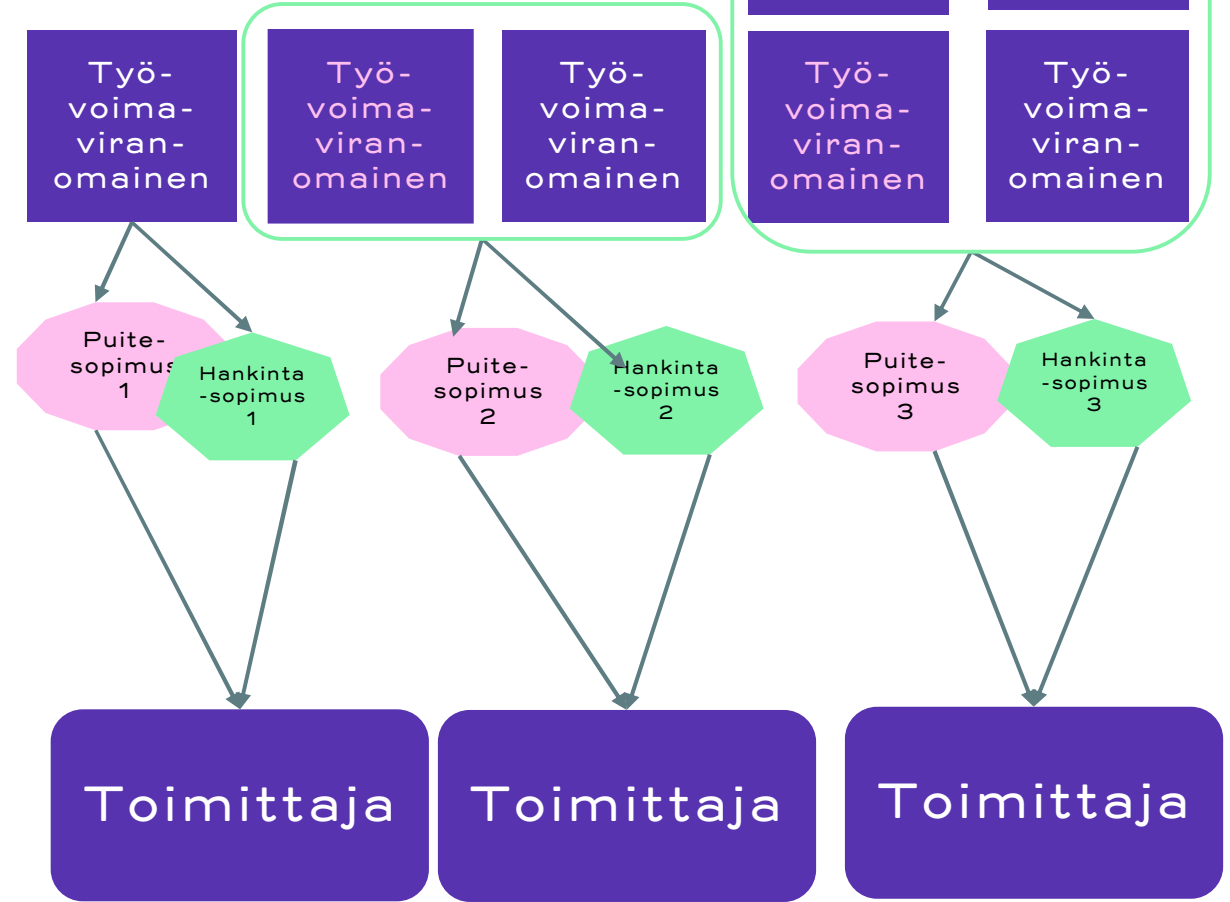
”JYSE Palvelut 2014 sopimusehtojen kohdan 22 sopimusten muuttamista koskevien ehtojen lisäksi sovitaan seuraavaa: Jos lainsäädäntö, viranomaismääräykset tai -ohjeistukset taikka olosuhteet muuttuvat sillä tavoin, että muutoksilla on olennaista vaikutusta sopijapuolen velvollisuuksiin, sopijapuolet sitoutuvat neuvottelemaan olosuhteiden muutoksen vaikutuksesta sopimuksen ehtoihin.”

Miten puitejärjestely 2 siirtyisi?

Nyt

1.1.2025

Voiko näin tehdä?

Juridiikka (2)

- Sopimuksen siirtäminen mahdollista sopimusehtojen mukaan
- Hankintalain näkökulmasta emme pidä siirtoa ongelmallisena
  - Kolme puite- ja hankintasopimusparia
    - Tässä tapauksessa yksi säilyy sellaisenaan, kaksi muuta siirrettäisiin kokonaisina (ilman volyymijakoa)
    - Määrä säilyisi samana, palvelu säilyisi samana

Voiko näin tehdä?

Käytäntö (2)

- Sopimus siirtyy kokonaisuutena alueille
  - Sopimuksesta ”yhteishankintasopimus”
  - Yksi työvoimaviranomainen seuraa kokonaiskäyttöä yhteisestä raportista
- Toimittajan koordinaatiotehtävä uutena ”lisähankintana” sopimukseen
  - Asiantuntija ilmoittaa toimittajalle valmennukseen tulijan
  - Toimittaja käynnistää valmennuksen määrän täytyttyä
  - Toimittaja voisi raportoida yhdellä raportilla per sopimus
    - Työvoimaviranomaiset poimivat omat tietonsa ja tarkistavat
    - Hallinnoija seuraavat kokonaisuutta
  - Toimittaja laskuttaa kutakin työvoimaviranomaista erikseen

JHNY

Puitejärjestely 3

Rekrykoulutus
yrittäjätilaajien kanssa

Puitejärjestely 3 lyhyesti

- Tilaaja: ELY-keskus
- Käyttäjä: TE-toimisto
- Yritys, joka osallistuu yhteishankinnan rahoitukseen, on työnantaja-tilaaja
- Kuusi toimittajaa
- Koulutuspaikka maakunnallinen (toimittajakohdaiset ilmoitukset mahdollisista alueista)
- 6000 opiskelijatyöpäivää / vuosi
- Sopimuskausi 1.1.2023–31.12.2024 + kaksi yhden vuoden mittaista optiokautta

Muut toteutukseen liittyvät ehdot (3) 1/3

- Järjestelyssä mukana oleva yritys sitoutuu työllistämään kaikki koulutuksen hyväksytysti loppuun suorittaneet henkilöt, joilla on yrityksen tarvitsema riittävä ammattitaito ja osaaminen, ja jotka ovat sopivia yrityksen työtehtäviin
- Opiskelijavalinnan tekee TE-toimisto yhteistyössä työnantajan kanssa
- Hankinnassa ei sitouduta toteuttamaan tiettyä määrää koulutuksia tai opiskelijatyöpäiviä, vaan jokainen koulutusesitys arvioidaan ELY-keskuksessa erikseen

Muut toteutukseen liittyvät ehdot (3) 2/3

- Palveluntuottajan tulee laatia päättyneestä työvoimakoulutuksesta lyhyt loppuraportti, joka toimitetaan tilaajalle
- Palveluntuottajan tulee varmentaa työnantaja-tilaajan rahoituksen toteuma toimittamalla tilaajalle laskun liitteenä kirjanpitäjän allekirjoituksella vahvistama ote pääkirjasta
- Hankintasopimuslaskujen liitteinä tulee toimittaa toteutumisasiiraportti

Muut toteutukseen liittyvät ehdot (3) 3/3

- Jos ELY-keskuksen maksuosuus on alle 150 000 euroa, toimittajaksi työnantaja-tilaajan esittämä yritys tai sen tarpeita vastaava
- Jos maksuosuus 150-399 999 euroa, kevennetty kilpailutus vähintään kolmen kesken
- Jos ylittää 400 000 euroa, tarjous kaikilta hyväksytyiltä

Sopimuksen 3 siirto 1/3

- 3 Sopimuksen kohde

Pääministeri Sanna Marinin hallitus linjasi kevään 2021 puoliväliriihessä TE palveluiden siirrosta paikallistasolle. Linjauksen mukaan pääosa nykyisin TE toimistojen vastuulla olevista henkilöasiakas-, työnantaja- ja yrityspalveluista siirtyisi kuntien vastuulle 1.1.2025. Näiden palvelujen hankintatehtävät siirtyisivät myös ELY keskuksilta kunnille. TE-palvelujen siirtoa koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2022.

Sopimuksen 3 siirto 2/3

- Sopimukseen sovelletaan JYSE Palvelut -ehtoja
- 17 Sopimuksen päättäminen erityistilanteessa

JYSE 2014 palvelun sopimusehtojen lisäksi tilaajalla on oikeus irtisanoa sopimus kolmen (3) kuukauden irtisanomisajalla, mikäli tilaajan tai sopimuksen käyttäjän organisaatiot ja tehtävät, niitä ohjaavat lainsäädäntö tai määrärahat, asiakasmäärät tai muut olosuhteet muuttuvat olennaisesti.

Sopimuksen 3 siirto 3/3

- 19 Sopimuksen muuttaminen

JYSE Palvelut 2014 sopimusehtojen kohdan 22 sopimusten muuttamista koskevien ehtojen lisäksi sovitaan seuraavaa: Jos lainsäädäntö, viranomais määräykset tai -ohjeistukset taikka olosuhteet muuttuvat sillä tavoin, että muutoksilla on olennaista vaikutusta sopijapuolen velvollisuuksiin, sopijapuolet sitoutuvat neuvottelemaan olosuhteiden muutoksen vaikutuksesta sopimuksen ehtoihin.

Miten puitejärjestely 3 siirtyisi?

- Puitejärjestelyn siirto onnistuisi juridisesti muiden sopimusten tavoin
- Käytäntö on merkittävästi haastavampi
  - Haastavuuden tuo useampi toimittaja ja minikisaaminen
  - Myös yritys-tilaajien yksilölliset tarpeet tekevät jokaisesta hankinnasta räätälöidyn
- Koordinaatiota ei voi hoitaa toimittaja
- Koordinaation toteuttaminen olisi raskasta hallinnoija-työllisyysalueelle
  - Jokainen tarve on myös yritystilaajasta johtuen erilainen
  - Valtavan työllistävää hankkimista
- Yhteisliisähankintana koordinaattorin hankinta?

JHNY

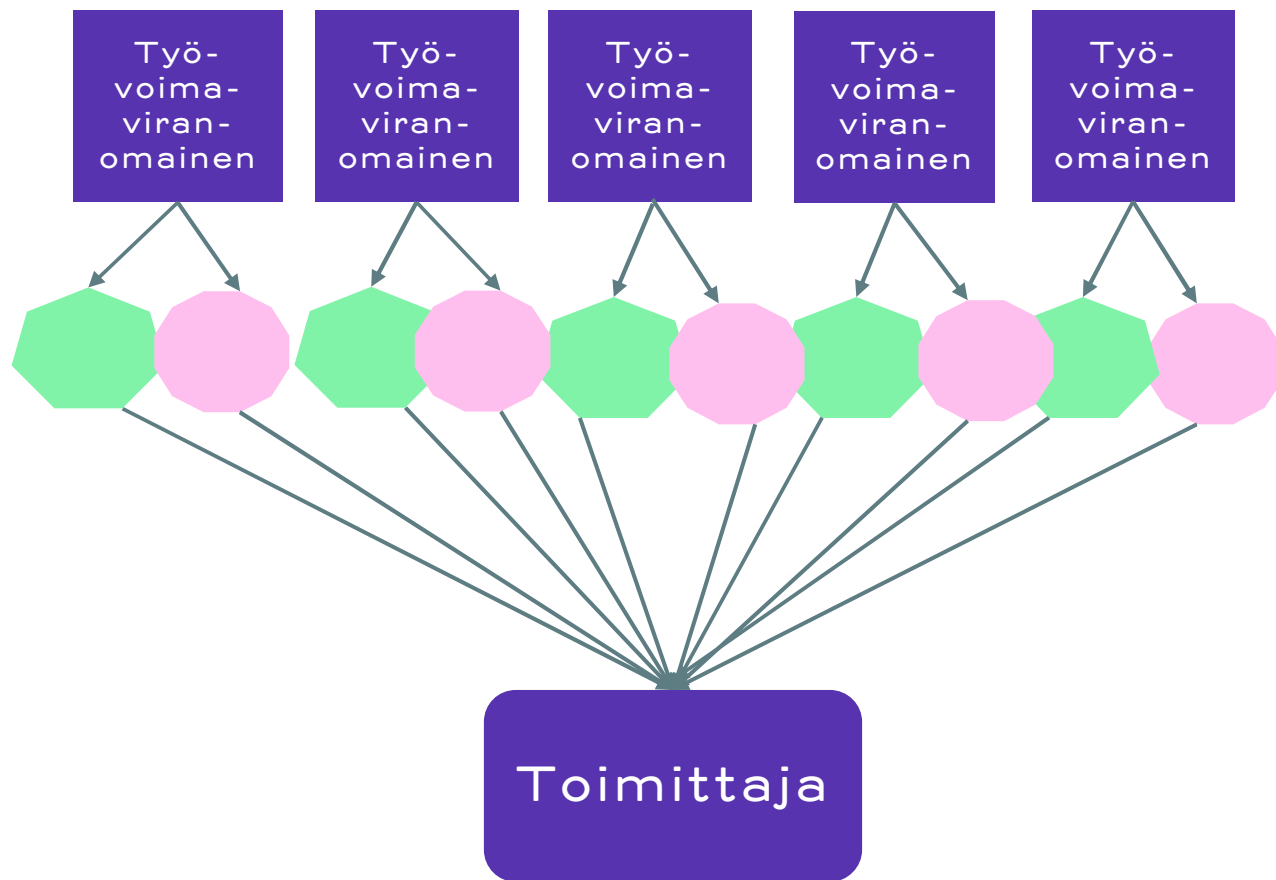
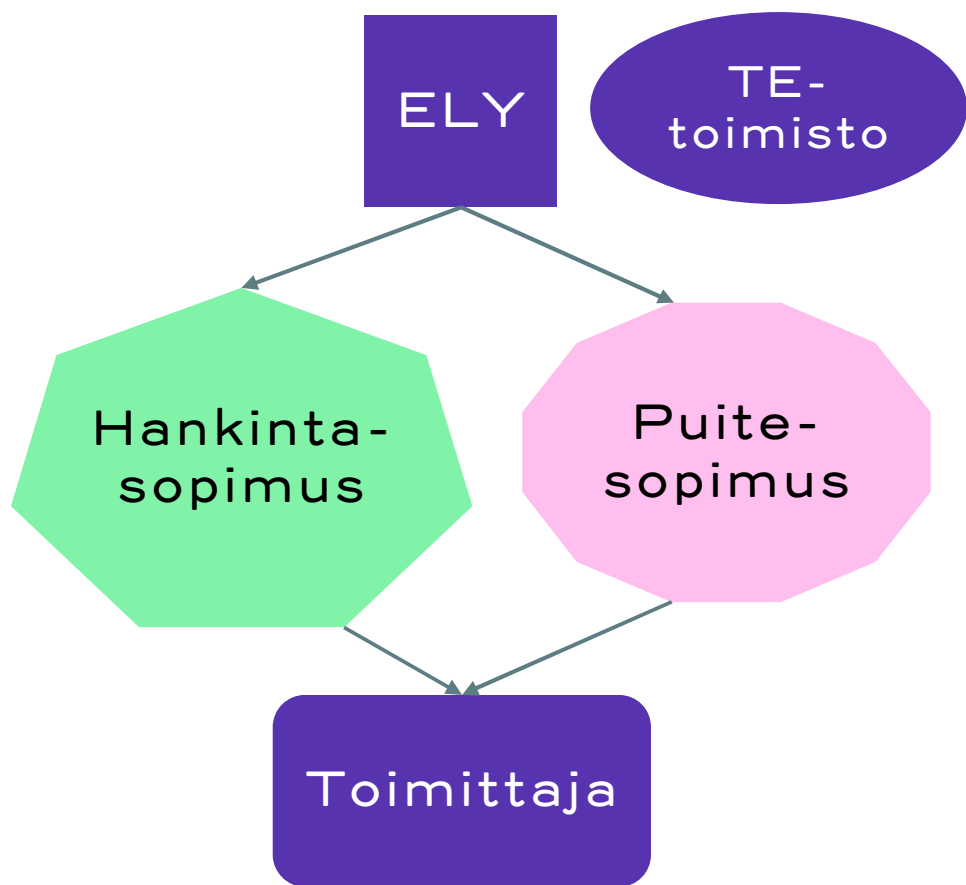
**Bonusena
sopimuksen jakaminen**

Voiko sopimuksen jakaa?

1/2

Nyt

1.1.2025

Voiko sopimuksen jakaa?

2/2

- Nähdäksemme sopimuksen voi joissain tilanteissa jakaa volyymin perusteella eri työvoimaviranomaisille
  - Esim. kokonaisvolyymi 1000
  - A saa 400, B saa 300, C saa 50 ja D saa 250
- Sopimuksen logiikan tulisi toimia tämän mukaisesti
  - Esim. koulutuksia tulee sopimuksen mukaan järjestää eri kunnissa
- Kustakin sopimuksesta tulisi käytöltään itsenäinen, eli kukin työvoimaviranomainen seuraisi omaa volyymiään

Yhteenveto

- Sopimus siirtyisi niille työvoimaviranomaisille, joille sopimukseen liittyvät tehtävätkin siirtyvät
- Jos osiin jaetusta hankinnasta on tehty useita sopimuksia, hankinnan voi ns. ”jakaa” osien mukaisesti
- Emme problematisoisi hankintayksikköroolin muuttamista
- Muunkinlaisia ratkaisuja voi olla
  - Toimittajan osuuden voi tuki jättää pois, raskaampi hallinnoijalle (x sopimusten määrä)
  - Sopimuksen jakaminen, jos sopii sopimuksen luonteeseen
  - Mahdollisia muita?

JHNY

Sopimusten siirtämiseen liittyvät pohdinnat

Kokonaisuudessa muistettava

- Kysymys kilpailutetuista sopimuksista
  - Lähtökohtaisesti markkinaa ei kohdistu ”vääryyttä”
  - Käytetään kilpailutettua laatua ja hintaa
    - Lisänä ehkä jotkin hallinnointimaksut, jotka kokonaisuuteen nähden (oletettavasti) pieniä
  - Toimittajia ei syrjitä tai suosita
- Kysymys väliaikaisesta järjestelystä
  - Ensimmäisestä vuodesta tulee selvittää ja palvelut taata
    - Vs. sote-uudistus
  - Töitä on paljon vuonna 2024, mutta myös 2025, vaikka kilpailutettuja sopimuksia hyödynnettäisiin

Muiden hankintayksiköiden oikeus käyttää yhdelle siirrettyä sopimusta

- Jos ELY siirtää sopimuksen yhdelle hankintayksikölle, muilla hankintayksiköillä ei ole perustetta käyttää sitä?
  - Jonkinlainen hankintarengas- tai kuntien yhteishankintajärjestely
    - Näissäkin jokainen hankintayksikkö vastaa itse velvollisuuksistaan
  - Sopimuksen tulee siirtyä jokaiselle hankintayksikölle, joka vastuussa palveluiden järjestämisestä
    - Vähintäänkin jokaisen hankintayksikön tulisi muodollisesti hyväksyä sopimuslistan tulevan osaltaan myös itselleen, vaikka sopimuksen koti olisi yhden hankintayksikön järjestelmässä
    - Emme jakaisi esim. volyymeittain, ellei se ole välttämätöntä
      - Toisissa sopimuksissa on
    - Aika- ja resurssirajoitukset

Pelkän hankintasopimuksen siirtäminen

- Voiko pelkän hankintasopimuksen siirtää, vaikka puitejärjestely päättyy?
  - Puitejärjestelyn perusteella hankittua hankintasopimusta voi käyttää, vaikka puitejärjestelyn voimassaolo päättyisi
  - Jos hankintasopimus on siirrettävissä eteenpäin, pelkän hankintasopimuksen voi siirtää työvoimaviranomaiselle, joka käyttää sen sopimuskauden loppuun

Vastuiden ja sopimushallinnan jakaminen?

- Jos sopimus siirretään yhteisesti työvoimaviranomaisten nimiin, miten vastuut ja sopimushallinta jaetaan?
  - Keskinäiset sopimukset (kuten esim. ryhmittymissä) vastuiden jakamisesta?
    - Mitä riskejä on? Kuinka realistisia ne ovat?
  - Sopimushallinta olisi hyvä antaa yhdelle (erityisesti tänään tarkastelluissa malleissa), mutta kaikki voivat toki saada sopimukset arkistoihin
    - Reklamaatiot

Siirretäänkö sopimukset irtisanottaviksi?

- Siirretäänkö ”käyttökelvottomat” sopimukset työvoimaviranomaisille?
  - Emme suosittele siirtämään sopimuksia vain irtisanomista varten
    - Venyttää päätöksentekoa tarpeettomasti sekä siirronsaajien että toimittajien osalta vuoden 2025 alkuun
  - Sopimustalkoissa tunnistettava melko nopeasti ja sabluunamaisesti toimivat ja toimimattomat sopimussiirrot
    - Älä käytä aikaa ja resurssia liian vaikeisiin keisseihin
    - Niissä, joissa siirto ei toimi, alettava varmistaa lyhyen tähtäimen palveluiden saanti asiakkaille
    - Muista liitteen E kynnysarvot
    - Voisiko kilpailutetun sopimuksen hintoja ja muita keskeisiä ehtoja käyttää uusissa pientankintasopimuksissa?

Haluttomuus ottaa sopimus vastaan

- Kuntamme ei halua ottaa sopimusta vastaan, onko se mahdollista?
  - Jos sopimus jaetaan useammalle siirronsaajalle, yksi ei voi olla ottamatta omaa palaansa vastaan
    - Sopimusvolyymi muuttuisi
  - Sopimuksen voi ottaa vastaan, mutta olla käyttämättä sitä
    - Yhteistyö ja joustavuus!
    - Sopimuksissa ei yleensä määräästovelvoitetta
  - Jos kunnassa haluttomuutta käyttää kilpailutettua sopimusta, pitää muistaa palveluiden tuottamisvelvoite
    - Nämä sopimukset kilpailutettuja ja hinnat tsekattuja
    - Miten kaiken palveluntuotannon ehtii kilpailuttaa vuoden 2025 alkuun?

Voiko sopimuksen siirtää yhteishankintayksikölle hoidettavaksi?

- Hankintalain mukaan yhteishankintayksikkö tarjoaa yhteishankintatoimintoja ja hankintojen tukitoimintoja
  - Nämä edelleen määritelty laissa
- Nähdäksemme sopimuksen käytön hallinnointi ei kuulu suoraan kumpaankaan määritelmään
  - Ilman tarkempaa tarkastelua emme siirtäisi sopimuksen käytön seurantaan tai puitejärjestelyyn perustuvaa kilpailuttamista yhteishankintayksikölle

Ylialueelliset puitejärjestelyt

- TE-uudistuksessa ei ole yhtä viranomaista, joka ottaisi vastaan kansalliset tai usean ELY-alueen kattamat sopimukset
- Ylialueelliset sopimukset saattavat sisältää minikilpailuttamista ym., joka vaatisi aktiivista hallinnoijaa
  - Tämä voi olla yhdelle työvoimaviranomaiselle iso tehtävä
- Asiaan ei ole selkeää ratkaisua
  - Olisiko selkeintä kilpailuttaa sopimukset uudelleen?

JHNY

Sopimustalkoot

Mitä seuraavaksi?

**TE-uudistuksen
sopimushässäkässä kolme
osapuolta:**

Alkuperäinen tilaaja

Uudet tilaajat

Toimittajat

Lisäksi nykyiset ja uudet käyttäjät

Toimenpide 1: Sopimusten kartoittaminen

1/2

- Jos et ole vielä aloittanut, aloita nyt
- Varmista, että sopimusten kartoittaminen ja neuvottelut on riittävästi resursoitu
- Koosta tietoa siirtyvistä sopimuksista esim. yhteen tiedostoon
  - Voit kysyä ELY-alueen kunnista, mitä tietoa ja missä muodossa ne toivoisivat saavansa
  - Ainakin perustiedot:
    - Sopimuksen nimi ja mahdollinen tunniste
    - Sopimuksen kattamat palvelut
    - Maantieteellinen alue, jota koskee
    - Sopimuksen kesto, mahdolliset optiot ja optioiden käyttöönoton määräajat
    - Sopimuksen tyyppi: puitejärjestely, DPS, hankintasopimus jne.
    - Sopimuskumppanin nimi
    - Sopimuksen arvioitu arvo/enimmäisarvo

Toimenpide 1: Sopimusten kartoittaminen

2/2

- Sopimuksia kannattaa pyrkiä luokittelemaan, esimerkiksi:
  - Ns. helposti siirrettävät sopimukset
  - Sopimukset, joiden siirto edellyttää enemmän neuvotteluja toimittajan kanssa
  - Sopimukset, joiden siirtäminen on hyvin vaikeaa/mahdotonta
  - Sopimukset, joiden optioihin tulee reagoida ennen siirtoa jne.
- ELYt eivät vastaa siirretystä sopimuksesta, joten ELYn ei liene tarpeen tehdä lopullisia tulkintoja siirtojen tai sopimusten laillisuudesta?

Toimenpide 2: Resursointi ja luokittelu

- ELYt ja TE-toimistot:
  - Sopimusten läpikäymiseen irrotettava resursseja
    - Detaljina jaettavat sopimukset, joiden volyymit saatava TE:ltä
  - Tähän ei riitä enää kehoitus tekemiseen, vaan asiaan on nimitettävä henkilöt ja heidän käytettävissään oleva aika
  - Lähtökohtainen luokittelu tehtävä ELYissä?
  - Tekemisen aloittaminen, mutta myös seuranta (missä mennään?)
- Kunnissa ja toimittajapuolella oltava vastinparit ottamaan kantaa sopimuskohtaiseen jaotteluun (tarvittava toimeenpanovalta?)

Toimenpide 3: Tiedon jakaminen

- Tee yhteistyötä tiedon jakamiseksi
  - Toiset ELYt kysyneet myös kunnilta tietoja, joiden mukaan sopimustiedottaminen on toteutettu
  - Vuoropuhelu sopimusten luokittelusta
- Mahdollisena ongelmana liikesalaisuudet
  - Sopimusmekanismit selviävät kuitenkin julkisista asiakirjoista, kuten kisassa mukana olleista sopimus pohjasta ja palvelukuvauksesta
  - Riittäisikö perustiedot
- Mahdollisena ongelmana sopimusten erilaisuus
  - Pohjat hyvin samanlaisia; ongelma kerrallaan?

Toimenpide 4: Toimittajien informointi ja liikesalaisuudet

- Toimittajien informoimiseen ryhdyttävä ripeästi:
  - Uudistus ja roolitus
  - Mitä vaihtoehtoja sopimusten osalta on
    - Osa siirtyy kunnalle kokonaan, osa siirtyy volyymipaloissa
    - Myös, että osa irtisanotaan ja kisataan uudelleen
    - Avattava keskustelu koordinoituvastuun ulkoistamisesta (halukkuus) ja mahdollisesta palvelumaksusta
      - Toimittajat ELYjen sopimuskumppaneita, olisiko ELYlle luontevaa?
  - Yleisvaltuutuksen pyytäminen liikesalaisuuksista
    - Kuvion selittäminen ja viranomaisroolin turva
  - Toimittajien työnantajaroolin ymmärtäminen; työntekijät tarpeen pitää rauhallisina
  - Toimittajapuolen resursointi, jotta heillä on joku ottamassa kantaa esim. jakamistilanteisiin

Toimenpide 5: Yhteistyö!

1/2

- Keskustelukerhojen aktiivinen vaihe
  - Aletaan tehdä päätöksiä
- Kaikkia osapuolia tarvitaan:
  - ELYt ja TEt sopimusten nykyisestä käytöstä
  - Työllisyysalueen yhteistyö sopimuksen tulevasta käytöstä
  - Toimittaja mahdollistamassa tiettyä sopimuksen käyttöä
- Uusien kilpailutusten valmistelu ja tekeminen
  - ELY voi kilpailuttaa vuonna 2024 kuntien käyttöön
  - Jos kunta kilpailuttaa itse, sen on hyvä saada ELYltä tietoa vanhasta kilpailutuksesta benchmarkiksi

Toimenpide 5: Yhteistyö!

2/2

- Sovi myös yhteistyöstä sopimusseurannan osalta
  - Tekeekö reklamaatiot vain hallinnoija?
  - Miten muita tiedotetaan esim. jaettujen sopimusten osalta?
  - Onko tiedottamisesta haittaakaan?

Toimenpide 6: Muutosten tekeminen

- Kaikkiin sopimukseen tulee jokin muutos, kuten sopijapuoli ja laskutustiedot
  - Muutoksista pitää sopia kirjallisesti
  - Muutoksista vastuussa siirronsaaja, eli esim. ELY ei voi kuntien puolesta sopia laskutustietojen muutoksesta
  - Tähän voi laatia hyvin tavallisen sopimusmuutosasiakirjan
    - Tärkeintä, että muutosten muokkaaminen muutossopimukseen on helppoa ja käy rutiinilla

Toimenpide 7: (Siirrettävyydeltään) hankalien sopimusten irtisanominen

- Kun siirrettävyydeltään hankalat sopimukset on tunnistettu, niistä on hyvä kommunikoida kaikille osapuolille niin pian kuin mahdollista
  - Varmista luokittelu alueen kunnilta
    - Esim. kuukausipalaveri, jossa käydään läpi tietty määrä samankaltaisia sopimuksia
      - Toimeenpanovalta!
    - Toimittajat
    - Pohdi palvelun käyttäjien palvelun turvaaminen
- Sopimuksissa kolmen kuukauden irtisanomisaika
- Tee sabluunamainen sopimuksen irtisanomisilmoitus
- Pelkkä uuden sopimuksen kilpailuttamisen suunnittelu ei oikeuta tekemään suorahankintaa tai jatkamaan vanhaa sopimusta, joka ei ole enää voimassa, esim. määräaika on päättynyt tai arvo ylittynyt

Toimenpide 8: Turvaa palvelut välttämättömiltä osin

- Jos sopimus ei siirry, eikä sopimusta palveluiden tuottamiseen ole, käy läpi vaihtoehtoja palveluiden turvaamiseksi:
  - Alle kynnysarvon hankinta väliajalle (kunnes varsinainen kilpailutus saadaan maaliin)
  - Jopa kynnysarvon ylittävät suorahankinnat?
    - Hankintalain mukaiset suorahankinnan perusteet?
    - Rajattava täysin välttämättömään ajallisesti ja sisällöllisesti
  - Sopimusmuutokset hankintalain 136 §:n mukaan

JHNY

Mihin jatkoissa yhteydessä?

Julkisten hankintojen neuvontayksikkö
Uudenmaan ELY-keskuksen oikeudellinen tuki
Kuntaliiton muutostukitoimisto

Kiitos!

hankinnat@kuntaliitto.fi

hankinnat.fi

JHNY